

สังโยชน์ของพระโศดาบัน

สำหรับโอกาสนี้ บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายได้พากันสมาทานพระรัตนตรัยแล้ว ตอนนี้ไปตั้งใจสวดคำแนะนำในการปฏิบัติพระกรรมฐาน

สำหรับคำแนะนำวันนี้จะขอตัดตอนต้นไป เพราะเป็นการซ้ำกันบ่อย ๆ ก็ถือว่าเป็นการเริ่มต้น เป็นการเดินทางเข้าสู่สายพระนิพพานโดยตรง การปฏิบัติตนให้สู่พระนิพพานนี้อาจจะต้องพูดกันหลายวันหน่อย

เพราะว่าเพื่อความเข้าใจของนักปฏิบัติ วันนี้จะยกเรื่องสมาธิทิ้งไป

และก็จะไม่ปรารภจริตใด ๆ ทั้งหมด

เพราะการเดินทางสายเข้าสู่พระนิพพานต้องเป็นคนมีอารมณ์จิตเข้มแข็ง

จะไม่ยอมก้มศีรษะให้แก่กรรมทุกอย่าง

มีฉะนั้นแล้วท่านทั้งหลายก็จะเป็นเหยื่อของนรก

เรื่องที่พักกันถึงพระนิพพานก็ไม่ต้องพูดกัน

เราจรรู้ตัวของเรา

ที่นี้ตามพระบาลีที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสถึงความเป็นพระอริยเจ้าชั้นพระโศดาบัน สกิทาคามี อนาคา อรหันต์ ตรัสเป็นเขตไว้ ขอบรรดาท่านทั้งหลายจำไว้แล้วก็นำไปประพฤติปฏิบัติ

เพราะเป็นจุดหมายปลายทางและเป็นหนทางที่ตรงอย่างยิ่ง จะได้ไม่เอนไม่เอียง

ไม่มีความสงสัย การที่อวดตัวว่ารู้มากตำราไม่มีความหมาย ความสำคัญมีอยู่อย่างเดียว

คือ

ทำจิตให้หมดจากกิเลสเป็นสมุจเฉทพหานี่เป็นความต้องการขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

และก็เป็นความต้องการของพวกเราด้วย ขอได้โปรดจำกันไว้ให้ดีๆ

ผมต้องการคนที่มีความปรารถนาในการตัดกิเลสและก็พยายามตัดกิเลส

ไม่ใช่เฉพาะกิเลส

มีเหตุที่พระพุทธเจ้าทรงตรัสถึงกฎแห่งการที่จะปฏิบัติให้เข้าถึงการเป็นพระอริยเจ้าที่เคยปรากฏอยู่เสมอว่า บรรดาพระภิกษุสงฆ์ในพระพุทธศาสนาที่บวชเข้ามาแล้วต้องมีความดี 3 ประการ คือ

1. อธิศีลสิกขา ปฏิบัติดีอย่างยิ่ง คำว่า อย่างยิ่ง ก็หมายความว่า เกร็งครัด ยอมตัวตายดีกว่าศีลขาด มีศีลจับใจเป็นอารมณ์ สิ่งใดที่ขัดต่อศีลเราไม่ทำ และสิ่งใดที่ขัดต่อความดีที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัส

เราไม่ทำ

2. อธิจิตสิกขา พยายามเร่งรัดอารมณ์สมาธิให้ตั้งมั่นอยู่ในอารมณ์สูงสุดจริง ๆ คือ ฌาน 4

3. อธิปัญญาสิกขา มีปัญญารู้แจ้งเห็นจริง มีปัญญาสามารถจะรู้กำหนดการตัดกิเลสให้เป็นสมุจเฉทพหานเบื้องสูง

สิกขา 3 ประการนี้ที่เราจะต้องปฏิบัติกัน เพราะว่า ภิกษุ แปลว่า ผู้เห็นภัยในสงสาร สมณะ แปลว่า สงบ หรือผู้มีบาปอันลอยแล้ว นึกดูน้ำใจของเราว่า

น้ำใจของเราะมั่นแล้วหรือว่ามั่นดี

อดีตนา

โงทย์ตตานัง

พระพุทธเจ้ากล่าวว่า

จงเตือนตนไว้เสมอ

ไม่ใช่ไปนั่งเตือนคนอื่น คือ ไปนั่งค่อนขอด ค่อนแคะประณามบุคคลอื่น

ถ้าเราไปนั่งค่อนขอด ค่อนแคะประณามบุคคลอื่น

นั่นแสดงว่าเราเลวเกินไปที่จะเป็นมนุษย์ได้ เป็นวิสัยของสัตว์ในอบายภูมิ

นี่เป็นเรื่องสำคัญ เตือนตนไว้เสมอ

สำหรับอธิศีลสิกขา พระพุทธเจ้าตรัสว่า เป็นวิสัยของพระโศดาบันกับพระสกิทาคามี จำให้ตื่นะ

อธิจิตสิกขา เป็นวิสัยของพระอนาคามี

อธิปัญญาสิกขา เป็นวิสัยของพระอรหันต์ผล

เป็นอันว่าถ้าเราพิจารณาตามพระพุทธปฏิภาณข้อนี้ จะเห็นว่าการปฏิบัติตนตรงต่อความเป็นพระอริยเจ้าเป็นของไม่ยาก ไม่ยากเพราะอะไร เพราะว่าเรารู้แล้วว่าสำหรับพระโศดาบันกับพระสกิทาคามีไม่มีอะไรยาก คือ

เป็นผู้ปฏิบัติดีอย่างเคร่งครัดนั่นเอง

ที่นี้เรารู้ทันไปดวงค์ของพระโศดาบัน หรือว่าไปดูสังโยชน์ของพระโศดาบัน เอาสังโยชน์ก่อน สังโยชน์ที่เราจะละเข้าถึงพระโศดาบัน นั่นก็คือ 1. สักกายทิฎฐิ พิจารณ

ว่า

อัต

ตภาพร่างกายไม่ใช่เรา ไม่ใช่ของเรา เราไม่มีในร่างกาย

ร่างกายไม่มีในเรา

สำหรับสัkkายทิฏฐิข้อนี้เราตัดกันแต่เพียงเบา ๆ

เท่านั้น คำว่าตัดเพียงเบา ๆ ก็หมายความว่ามีความรู้สึกตัวอยู่เสมอว่าเราจะต้องตาย

เราไม่ประมาทในชีวิต คิดไว้เสมอว่าความตายอาจจะมีแก่เราได้ทุกขณะ ไม่ใช่ว่าวันนี้

พรุ่งนี้ มะรืนนี้

คิดถึงความตายไว้เป็นปกติว่า เราอาจจะต้องตายเดี๋ยวนี้

เมื่อเราคิดว่าเราจะตายเดี๋ยวนี้ เราก็ต้องรวบรวมกำลังใจสร้างความคิด

เพื่อว่าเมื่อตายแล้วจะได้ไม่ไปตกอยู่ในอบายภูมิ

นี้สำหรับสัkkายทิฏฐิข้อต้น

พระโศดาบันถ้าจะว่าตัดก็ยังไม่ถึง เรียกว่า ชัดสี่ฉวีวรรณสัkkายทิฏฐิให้มันมองใสขึ้นเท่านั้น เพราะว่าอารมณ์เดิมของเรามันเต็มไปด้วยความโง่ เห็นชาวบ้านเขาตาย รู้

แต่ว่าไม่เคยคิดเลยว่าตัวเองจะตาย หาความรู้สักว่าตัวเองจะตายไม่ได้

มีความประมาทสร้างกรรมชั่วเป็นปกติ นี่อารมณ์เดิมของเรามันเลวแบบนี้

ที่นี้พอมาถึงมีจิตหวังตั้งใจจะปฏิบัติให้เป็นพระอรหันต์

ก็ต้องนึกถึงความตายเป็นอารมณ์

ถ้าไม่นึกถึงความตายเป็นอารมณ์

ความประมาทมันก็มีอยู่ เมื่อความประมาทมีอยู่

ตายแล้วก็ต้องไปตกอบายภูมิแน่

เมื่อเรานึกถึงความตายแล้ว เราก็คิดว่าถ้าเราตายแล้วคราวนี้เราจะไปไหน ถ้าเราคิดว่าเราจะเกิดเป็นคนใหม่มันก็เลวเต็มที่ ถ้าเป็นพ่อค้าก็ถือว่าขาดทุน ทั้งนี้เพราะอะไร

ร เราลงทุน

1

00

บาท ค่าขายอยู่

9

ปี

10

ปี ก็มีทุนอยู่แค่

100

บาท

ถ้าอย่างนั้นเราไม่ทำเลยดีกว่า เป็นอันว่าเราก็ตั้งใจว่าอย่างเลวที่สุด

เราจะเป็นผู้เข้าถึงกระแสของพระนิพพาน คือ เป็นพระโศดาบันเป็นอันดับน้อยที่สุด

เลวที่สุด อายลิ้มนะ

เราต้องถือว่าการทำจิตให้เข้าถึงพระโศดาบันนี้เป็นความเลวที่สุด คือ

ได้ด้น้อยที่สุดที่เราต้องการจะฟังถึง

แต่เท่าที่การเข้าถึงพระโศดาบันนี้ถือว่าเข้าถึงกระแสพระนิพพานเป็นระยะการที่เราจะก้าวเข้าไปสู่พระนิพพานโดยไม่ถอยหลัง คือ ไม่กลับถอยหลังกลับมา เพราะ

พระนิพพานเบื้องต้นเราจะเกิดระหว่างเทวดากับมนุษย์

หรือ ระหว่างเทวดากับพรหม มาเกิดอย่างละ

7

ชาติ พอเป็นมนุษย์ชาติที่

7

เราก็เป็นอรหันต์ ถ้าเป็น โกลังโกละ มีความเคร่งเครียด คือ ว่ารวบรัดอารมณ์จิต

ตั้งอารมณ์จิตไว้มั่นคงกว่า สัตตักขัตตุง

อันนี้เราก็มีจังหวะเกิดมาเป็นมนุษย์กับเทวดาสลับกันอีก

3

ชาติ เราก็เป็นอรหันต์

ถ้ามีอารมณ์เคร่งครัด เรียกว่ามีอารมณ์จิตมั่นคงอย่างยิ่งในองค์พระโศดาบัน

เราตายจากคนไปเป็นเทวดาหรือพรหม พ้นจากนั้นมาเป็นมนุษย์อีกหนึ่งชาติ

เราก็คือพระอรหันต์ นี่เป็นอันว่าอาการของพระโศดบันมี

3

อย่าง มี

3

ระดับ

ที่นี่ คนที่เป็นพระโศดบันจริง ๆ เราเอาอะไรเป็นเครื่องกำหนด

อันดับแรก เราก็คงต้องรู้อะไรของพระโศดบัน ที่นี่พูดถึงสังโยชน์ยังไม่จบ อันดับแรกเรานึกถึงสังโยชน์ นึกถึงความตายเป็นอารมณ์ อารมณ์ที่เกาะขันธ 5 คือ เกาะกาย คราวนี้เราไม่เกาะละ ปล่อยน้อย ๆ คิดว่าร่างกายนี้จะต้องตายแน่

เราควบคุมมันไม่ได้แน่นอน

แม้แต่องค์สมเด็จพระชินวรเป็นพระพุทธเจ้าก็ยังไม่สามารถจะควบคุมร่างกายไม่ให้ตายได้

มันตายแน่ เราไม่ยอมเกาะมันเกินไป

แต่มันยังเกาะอยู่พระโศดบันเกาะกายเหมือนกันแต่ไม่หลงคิดว่ามันจะไม่ตาย

คิดว่ามันจะตายไว้มือขอ

ที่นี่สังโยชน์ที่สอง ท่านบอกว่า วิจิกิจฉา เราใช้ปัญญาพิจารณาพระธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า โดยเฉพาะในเรื่องของ ศีล ว่าเราพอจะเชื่อได้ไหมที่พระพุทธเจ้าทรงตรัสว่า

ศีลนะ สุขติง ยันติ ศีลเป็นปัจจัยให้มีความสุข

ศีลนะ โภคะสัมปะทา ศีลเป็นปัจจัยให้ทรัพย์สินเยือกเย็น

ศีลนะ นิพพุติง ยันติ ศีลเป็นปัจจัยให้เข้าถึงพระนิพพาน

ใช้ปัญญาพิจารณาศีล 5 ประการ ว่าเราต้องการให้บุคคลทั้งหลายมีศีลเพื่อเรา แล้วเราละ เป็นผู้มึศีลเพื่อบุคคลอื่นไหม คำว่าเราต้องการให้คนอื่นมีศีลเพื่อเรา ก็ หมายความว่า เราไม่ต้องการให้ใครมาฆ่าเรา มาทำร้ายเรา มาลักทรัพย์สินของเรา

แย่งคนรักของเรา มาโกหกมดเท็จ พูดเสียดสี พูดคำหยาบ พูดเพ้อเจ้อเหลวไหลไร้ประโยชน์

และเป็นคนไร้สติสัมปชัญญะ

อันนี้เราไม่ต้องการ

ในเมื่อเราไม่ต้องการเราก็ใช้ปัญญาสิ อย่าทำเป็นควาย ๆ คิดว่าเราไม่ต้องการอย่างนี้ แล้วคนอื่นเขาต้องการอย่างนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีความสำคัญที่สุด

ถ้าพูดคำหยาบ โกหกมดเท็จ เสียดสี

ทำลายกำลัง

จิตใจของบุคคลอื่น พูดเพ้อเจ้อเหลวไหล เป็นอาการเสียดแทงจิตใจของบุคคลอื่น

ทำลายความดีของบุคคลอื่นที่มีอารมณ์จิตยังไม่มั่นคงนัก อาการอย่างนี้เกิดขึ้น

ใครเลย เราผู้พูดนั้นแหละที่สุด เพราะอะไรจึงเลย

เพราะไม่ควบคุมวาจาไว้ให้ดี

ที่นี่ทางกายละ ถ้าหากว่าวาจา มันไม่ดี กายไม่ดี ฆ่าสัตว์ตัดชีวิตลักษณะโมยะของเขา ยื้อแย่งความรัก ถ้าเราเลยอย่างนี้ คนอื่นเขาไม่ต้องการ เราไปทำเข้า

ก็จัดว่าเราเลยเกินกว่าที่เขาจะคิดว่าเราเป็นคน

นี่มัน

เลยเกินไป

สำหรับคนไร้สติสัมปชัญญะเป็นของตีใหม่การตีสุราเมรัยเป็นปัจจัยให้ไร้สติสัมปชัญญะ มันก็ไม่ได้ คนไม่มีสติสัมปชัญญะนี้สัตว์เลี้ยงมีค่ามากกว่า เพราะยังงั้น ๆ มันก็เป็นสัตว์

รวมความว่า คนที่มีกายชั่ว มีวาจาชั่ว มีสติชั่ว อย่างนี้ไม่มีค่าไม่เท่าสัตว์เลี้ยง เพราะอะไร เพราะสัตว์เลี้ยงมันเป็นสัตว์ มันอยู่ในอบายภูมิ มันไม่มีอารมณ์พิเศษ

มันยังต้องโทษอยู่ แต่เราเป็นคนรู้ตัวชั่ว

รู้ตัวว่าถ้าไ

ครทำความดีความชอบ ใครพูดดีเราชอบ แต่ว่าเรากลับทำชั่วเพื่อเขา

เราพูดชั่วเพื่อเขา อย่างนี้ไม่มีค่าไม่เท่าสัตว์เลี้ยง

หรือจะกล่าวไปอีกทีก็มีค่าตัวไม่เท่ากับสัตว์ทั่วไปในโลกเลยกว่าสัตว์ เพราะอะไร

เพราะว่าสัตว์ตายแล้วเกิดเป็นสัตว์ใหม่หรือมีฉะนั้นก็เกิดเป็นคน

มีฉะนั้นก็เกิดเป็นเทวดา

แต่คนที่มียกยชั่ว วาจาชั่ว มีอคติชั่ว

ตายแล้วลงนรก

ถ้าชั่วมากลงเวจิมหานรก

นี่เราลองเทียบกันว่าคนประเภทนั้นกับสัตว์เดรัจฉานนะใครจะดีกว่ากัน เป็นอันว่าคนประเภทนั้นมีความดีไม่เท่าสัตว์เดรัจฉาน ใครต้องการบ้าง ถ้าต้องการก็อยู่ที่นี้ไม่

ได้ เพราะที่นี้ไม่ต้องการคนที่เกิดเป็นคนแล้ว

แต่ว่าทำตนเพื่อความเป็นสัตว์และเลวยิ่งกว่าสัตว์ เป็นอันว่า

เราต้องประณามตัวแบบนี้

อัตตนา โจทยัตตานัง

พระพุทเจ้าทรงเตือน

และสำนักนี้พูดเสมอว่าจงเตือนตนรู้ตนอยู่เสมอ ระเบียบมี วินัยมี

สำนักนี้ถ้าเลวแล้วละก็ไม่ควรจะไปอยู่ที่ไหนเลย

ถ้าฟังภาษาคนไม่รู้เรื่องละก็จงอย่าไปอยู่ที่ไหนเลย ถ้าที่ดีไม่มีใครเขาคบ

เขาพึงธรรมะกันวันละ

4

เวลา แต่ว่าถ้ายังเลวอยู่ แสดงว่าสัตว์เดรัจฉานดีกว่าเราเยอะ

นี่เราต้องประณามตัวแบบนี้ เราอย่าไปนั่งมองคนอื่นเขา มองตัวเรา นี่เตือนกันทุกเย็น

ใครมีความรู้สึกตัวบ้างไหมว่าเราเลว ถ้าเลวแล้วไม่เห็นว่าเป็นเรา

ก็แสดงว่าเราวมอยู่กับ

พระเทวทัต

ได้แน่นอน

นี่เราต้องประณามตัวเราแบบนี้

คนดีนะเขาไม่ยกย่องตัวเอง คนดีเขาจะประณามตัวเอง เพราะว่า พระพุทเจ้าท่านบอกว่า อัตตนา โจทยัตตานัง จงพยายามประณามตนไว้เสมอ โจทก์กล่าวโทษ

มองหาความผิดของตัวเองไว้เป็นปกติ

อย่าไปหาความดี

ในเมื่อมันหาความผิดไม่ได้ละมันก็เป็นดีเอง

ถ้าไม่มีชั่วละมันดี

สังโยชน์ที่เราจะพึงตัด

1. ไม่อาลัยในชีวิตมากเกินไป รู้ว่าเราจะต้องตาย
2. ไม่สงสัยในคำสอนของพระพุทเจ้า

3. รักษาศีลบริสุทธิ์

นี่เราจะเห็นว่าพระโศดาบันมีเท่านี้

อันนี้เราก็นั่งไปอีกที่ถึงองค์ เมื่อกี้เป็นสังโยชน์ บุคคลผู้เป็นพระโศดาบันมีอารมณณ์อย่างนี้

1. เคารพในพระพุทเจ้า

2. เคารพในพระธรรม

3. เคารพในพระสงฆ์ แล้วก็

4. มีศีลห้าบริสุทธิ์สำหรับฆราวาส สำหรับพระมีศีล 227 บริสุทธิ์ สำหรับเณรมีศีล 10 บริสุทธิ์ ถึงพระสภิกาคามีก็เหมือนกันมีเท่านี้

ตอนนั้นสมมุติว่าคนที่เขาไม่เคยเจริญพระกรรมฐาน แต่ชอบสวดมนต์เป็นปกติ มีศีล 5 บริสุทธิ์ จะถามว่าคนประเภทนี้เป็นพระโศดาบันได้ไหม ก็ต้องตอบว่าได้

คนที่เขานั่งสวดมนต์เป็นปกติ เขาสวดด้วยความเคารพพระพุทเจ้า

เคารพพระธรรมในพระอริยสงฆ์ เพราะบทสวดมนต์ทุกบทมีค่าเท่ากัน คือ

สรรเสริญความดีของพระพุทเจ้า สรรเสริญความดีของพระธรรม

สรรเสริญความดีของพระอริยสงฆ์ แล้วเขาก็มีศีลบริสุทธิ์ แต่ตอนนี้ต้องระวังนิดหนึ่ง

ถ้าเรามีจิตเบาเพียงเท่านี้อาจจะยังไม่ได้พระโศดาบัน อาจจะเรียกว่า

กัลยาณชน

ที่นี่ ถ้าบุคคลผู้นั้นเขามีกำลังใจเพิ่มไปอีกนิดหนึ่งว่า ที่เรายอมเคารพในพระพุทเจ้า ยอมเคารพในพระธรรม ยอมเคารพในพระสงฆ์ มีศีล 5 บริสุทธิ์อย่างนี้ เรามีความ

มประสงค์อย่างเดียว คือ พระนิพพาน

ถ้าอารมณ์ใจเขายังถึงพระนิพพานอย่างนี้เป็นพระโศดาบันแน่

นี่อารมณณ์พระโศดาบันมีเท่านี้ พระสภิกาคามีก็เหมือนกัน

แล้วก็อย่าลืมอีกนิดหนึ่งว่า ทำไมพระโศดาบันยังรักเขาอยู่ละ

ยังอยากแต่งงาน ยังอยากรวย ยังมีความโกรธ ยังมีความหลง นี่ก็ต้องย้ายไปอีกนิดว่า

ดวงค์ของพระโศดาบันว่ามีอะไรบ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่พระพุทเจ้ากล่าวไว้

อภิสลิลิกขา คือ มีศีลยิ่งเท่านั้นเอง พระโศดาบันกับสภิกาคามีความสำคัญอยู่ที่ศีล

สังโยชน์ของพระโศดาบัน

เขียนโดย คำสอนของ หลวงพ่อฤาษีลิงดำ

วันจันทร์ที่ 16 กรกฎาคม 2012 เวลา 19:50 น. - แก้ไขล่าสุด วันจันทร์ที่ 16 กรกฎาคม 2012 เวลา 19:55 น.

เขาอยากรวยเขาก็ไม่โกงใคร เขารักเขาก็อยู่ในขอบเขตของศีล เขาโกรธเขาไม่ฆ่าใคร
เขาหลงรัก หลงสวย หลงงาม เขาก็ไม่ลืมความตาย นี่จะไว้ว่าเป็นองค์พระโศดาบัน
แล้วการปฏิบัติเข้าถึงความเป็นพระโศดาบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อารมณ์เบื้องต้น
องค์สมเด็จพระทศพลกล่าวไว้เต็มไปด้วย

อธิศีลสิกขา

สำหรับในการพูดในวันนี้ก็ขอยุติไว้เพราะหมดเวลา

ต่อจากนี้ไปขอท่านทั้งหลายตั้งกายให้ตรง ดำรงจิตให้มั่น กำหนดรู้ลมหายใจเข้าออก ใช้คำภาวนาและพิจารณาตามอภัยสัจจนกว่าจะได้ยินสัญญาณบอกหมดเวลา